

“ V e s t r u ”

Ta' J. E. BUSUTTIL

BIL-HIDMA u l-bżulija tal-kappillan ingabret is-somma għall-bradella li kellha bżonn il-vara tat-titular tal-knisja tar-rahhal billi l-bradella l-qadima ma kienx għad baqgħalha sura u anqas ma kienet tixraq għall-hiewwa u l-ġmiel ta' l-istatwa u kienet tidher ta' kuntrast bħal meta mara tkun bi lbies ġdid u jllellex u jkoliha żarbun imraqqa', imqatta' u mċewlaħ. Il-kappillan kellu f'moħħu li jagħmei bradella kif jixraq ħalli kul-hadd, kemm tar-rahhal u kemm il-barranin, joħorġu jiftaħru.

Dun Alfons — għax hekk kien jismu l-kappillan — lejla wahda kif kien id-dar qiegħed jifli bir-regqa kollha ż-żewġ disinnji tal-bradeila, wiehed tal-perit u l-ieħor ta' Mastru Ġann Nikol, li kien magħruf bħala wiehed mill-aħjar disinjaturi, dar lejn ommu, li kienet tgħammar miegħu u qallha: "Li kieku kellek tagħżel minn dawn it-tnejn, liema tagħżel?" Ix-xwejha Sa' Katarin, warbet il-kalzetta li kienet taħdem, hadet id-disinnji, għolliet in-nuċċali għal mument minn fuq imnehirha, mešet għajnejha bit-tarf tal-maktur, reġgħet poġġiet in-nuċċali, u: "Dawn x'inhuma, Fons?" "Dawk, sinjura Katarin, id-disinnji tal-bradella l-ġdida", qabeż pront Lippin, is-sagristan li kien hemm ukoll. Ix-xwejha bdiet daqqa thares lejn disinn u daqqa iejn l-ieħor u wara li fliethom sewwa, warrbet dak tal-perit u qalet. "Ikolli naghżel, naghżel dan, għalkemm l-ieħor ma fihx xi tnaqdar." "Rajt, Sur kappillan, kif deherli jien ukoll li dak ta' Mastru Ġann Nikol hu isbah". reġa' qabeż Lippin. U billi l-kappillan kien ukoll ta' l-istess fehna, ġie magħżul id-disinn ta' Mastru Ġann Nikol.

Issa l-kappillan bħal qisu ssomma fuq dan l-imbierek disinn, u b'sebghu l-werrej ta' idu l-leminija rama jhokk taħt widintu l-leminija, għaliex hekk kellu d-drawwa meta kien isib ruħu xi ftit infixkel u barra minn hekk, kien ukoll ikemmex xi ftit ġbinu. Lippin ma damx ma nduna li l-kappillan hass ruħu mfixkel u sa dan il-waqt, is-Sa Katarina reġgħet qabdet taħdem il-kalzetta. "X'inqala', sur kappillan?", staqsa Lippin x'hin ra dik iċ-ċaqliqa mill-kappillan u hawn il-kappillan, dejjem iħokk taħt widnejh, hanħan u b'għajnejh dejjem fuq id-disinn, qal minn taħt l-ilsien, "Issa l-bużillis, min se jaħdem il-bradella, għax biċċa

xoghol bhal din hadd ma jista' jidhol ghaluha hlief Vestru''.

Mal-kelma Vestru, is-Sa Katarin qalghet ghajnejha minn fuq il-kalzetta li kienet tahdem u li ghal ftit ma waqghetx minn idejha u tat daqqa ta' ghajn lil binha li kien ghadu jhokk widnejh u Lippin xkatta qisu bhaj wiehed meta jisma' kelma li ttih fastidju, "Kif, sur kappillan, Vestru?" "Vestru u hadd hliefu ma jista' jidhol ghal biċċa xoghol bhal din", komplal-kappillan li issa ma baqax iħokk taħt widintu. "Mela trid ikollok xi tgħid, sur kappillan?" qal Lippin, "U ghaliex? Ladarba Vestru hu kapaċi.....", wiegħeb Dun Alfons. Is-sagristan qarras wiċċu u minn taħt l-ilsien gerger: "Vestru, dak li ma jemenen b'xejn, anqas bil-qara' baġħli; dak mħux frammażun għax fir-raħal ma hawnx frammażuni."

Vestru, barra milli kien mastrudaxxa mill-aħjar, kien ukoll skultur fl-injam mill-gwappi. Ma kienx raġel hażin ma' għajru, fommju dejjem hiemed, moħħu biss 'fix-xoghol li kien imghoddi bih sewwa u gie li hađem fil-Hdud u l-btajjel mingħajr skruplu ta' xejn. Dan ir-raġel kien għalih waħdu, kien biered fl-affarijiet tar-ruh u kif kien jingħad, li kien ilu ma jqerr u jidhol u-knisja ma' l-erbghin sena.

Għalkemm Vestru kien bogħod mill-knisja kien sama' li kellha ssir il-bradella billi minnha kellu sehem ukoll għaliex kemm Lippin u kemm il-kappillan ma kinux jonqsu jgħaddu għandu waqt il-ġbir u billi dan Vestru kien deherlu li darba l-kappillan kien indaħallu sewwa fil-hajja privata tiegħu u wid-bu minhabba l-bruda tiegħu lejn l-affarijiet tar-ruh, kien ha għalih..... iżda mill-banda l-oħra Vestru kien jirraġuna: "U l-bradella xi htija għandha?" U kien joħroġ selmu bħal hađ-diehor fil-ġbir għaliha.

Kien għad baqa' sewwa sew' sitt xhur biex tasal il-festa tar-raħal u għodwa waħda, kienu xi l-ghaxra. Vestru telaq ix-xoghol, għalaq il-hanut u rħielha lejn il-knisja; sab il-bieb im-bexxaq u daħal. Ghajnejn Vestru miil-ewwel marru fuq il-paviment tar-rħam li kien għadu qatt ma rah għalkemm kien ilu lest bosta snin u kienu qalulu li kien tabilhaqq sabiħ. Dak il-hin, fil-knisja kien hemm il-kappillan qed iġħid xi talb jew jaqra l-uffizzju, mara ta' xi 30 sena u tfajla ta' xi 15 qegħdin ifarfri l-artal maġġur u Lippin qieghed jiġbor u jgezzez is-siġ-ġijiet f'rokna tal-knisja. Kif daħal Vestru, dawk it-tmien għaj-

nejn marru fuqu. Vestru ipprova jrodd is-salib u għolla siequ x-xellugija. Billi s-salib ma raddux sewwa, il-mara li kienet tfarfjar qalet minn taht l-ilsien: “X’gharukaża, mank jaf irodd is-salib Vestru.” It-tfajla bħal donnha skandalizzat ruhha x’hin semgħet dak il-kliem u “Min hu dan Vestru?” staqsietha mist-hija. Il-mara tawlet gedduma, ġibiditha għal wara l-artal u x’hin rat lill-kappillan sejjer lejn Vestru, qaltilha, “Ejja ’l hawn halli ngħidlek min hu Vestru..... x’gharukaża”, u bdiet tgħidilha fuqu dak li taf u dak li ma tafx u hawn dik it-tfajla li ma kinetx taf min kien Vestru saret taf; saret taf ukoll li kien ilu ma jidhol fi knisja għal kemm-il-sena, li kien bla preċett u mhux żgur ukoll li ma qaltilhiex li kien xi halliel — għalkemm qatt ma kien seraq xejn — biss ma qaltilhiex li kien jagħmel Karità. U din it-tfajla tregħxet, bdiet trodd is-salib u marret tagħmel l-ilma mbieriek fuq għbinha mill-fonti ta’ maġenb il-bieb tas-saġristija.

“X’hemm Vest, x’giebek hawn dal-ghodu”, qal il-kappillan lil Vestru x’hin mar fuqu bi tbissima helwa għaliex qalbu kienet donnha hebritu b’xi haġa. Ippin haress minn taht il-ghajn lejn Vestru u kien għoddu qaleb it-turrun tas-siġġijiet li kien gezzex fuq xulxin. Vestru bil-misthija qal lill-kappillan, “Sinjur, smajt li l-bradella l-ġdida se tinħadem barra r-raħal”. Il-kappillan xamma d-daqqa u “Ma naħsibx, Vest”, wiegħbu. Vestru hemed għal ftit u kōmpla: “Naħseb li se tkun sabiħa”. “Ma jistax jonqos”, qallu l-kappillan. “Għaliex se tiġi fuq id-disinn ta’ Mastru Gann Nikol”. “Mela tabilhaqq sabiħa”, wiegħbu Vestru, u “Se nħallik. Sinjur, saħħa wisq”. Hawn Vestru baxxa rasu u rama ħiereġ. Il-kappillan sejjahlu, Vestru dar bis-saħħa, reġa’ radd is-salib mill-aħjar li sata’, rafa’ siequ x-xellugija flok tislma u raġa’ telaq lejn il-bieb ta’ barra. Il-kappillan mar laħqu u, “Isma’, kemm int imghaġġel”, u wara li qagħad jaħsiha ftit, qallu. “Kieku jkollok tidhol għaliha int din il-bieċa xogħol. xi tgħid?” u ressqu hdejn in-nieċa fejn kien hemm il-Madonna tal-Karmnu, it-titular tal-knisja, “Hares, Vest, xi ġmiel ta’ statwa, ma jidhirleqx li jixraq li jkollha bradella mill-isbaħ il-Madonna?” Hawn Vestru haress lejn il-Madonna bil-Bambin u deherlu li ra għajnejhom jiċċaqalqu. Vestru sar aħmar u wiċċu nbidel: haress bħal għaraq kiesaħ iċarċar miegħu. Il-kappillan intebaħ bil-bidla li saret minnufih f’dan ir-

raġel u qallu: “Xi tgħid, nirrangaw? U Vestru, “Għaliex le. tini d-disinn u naqdik, tibżax”; “Iżda taħt patt”, qallu l-kappillan. “Jaġaw, għall-prezz? Għal dak nirrangaw, ma tmurx batut sur kappillan”. “Le, mhux fuq il-prezz, iżda.....” U hawn, il-kappillan urieh il-kunfissinarju. Vestru fehem x’kien il-patt tal-kappillan. “Iżda, sur kappillan, tinsie x li ili ma ngerr ma nafx kemm”. “Iva xi kemm?” “Insejt, Sinjur, nahseb li skorrejthom l-erbghin sena”. “Tibżax, Vest, ejja..... u fejn ma tiftakarx, infakkrek. Censa, Tonina, Lippin, isa, halluna wahedna u int Lippin int u ħiereġ, aghlaq warajk.”

U hawn il-kappillan poġġa fil-kunfissinarju. Qabel ma libes l-istola bies is-salib li jiġi fuq il-ghonq, radd is-salib u gaghhal lil Vestru jagħmel bħalu. Vestru beda jqerr u kultant iħares lejn il-Madonna bil-Bambin u kif dejjem kien jidhirlu, kienu jharsu lejħ ukoll u bl-akbar hlewwa. Il-kappillan beda jfakkru u Vestru bl-indiema kollha għamel qrara tajba..... Dam iqerr... u billi kien daqq nofs in-nhar... “Vestru, issa ejja għal bukkun miegħi”, qallu l-kappillan. “u kif inkunu fuq il-mejda nithadtu xi haġa dwar il-bradella”.

Wara li l-kappillan kebbes il-pipa ta’ fuq l-ikel, “Vest, issa xi tgħidli għall-prezz”. “Xejn, sur kappillan, ma rrid xejn ta’ jdejja, bona grazzja tiegħek il-flus li jisthoqquli tihom lill-Istitut tal-Fokra”—“Tat-Tfal Ittiema?” Qallu l-Kappillan, “Bona grazzja tiegħek, għax jien sibt ruħi ltim ta’ għaxar snin u trabbejt magħhom sa ma bdejt naħdem għal rasi.”

Vestru minn dak il-jum li qerr, it-tqarbina ta’ kull nhar ta’ Hadd ma kienx jonqosha. Kien imur jisma’ kuljum il-quddies tal-kappillan. Wara kollox Vestru ma kienx raġel hażin... Qatt ma kien iġħid fuq in-nies.